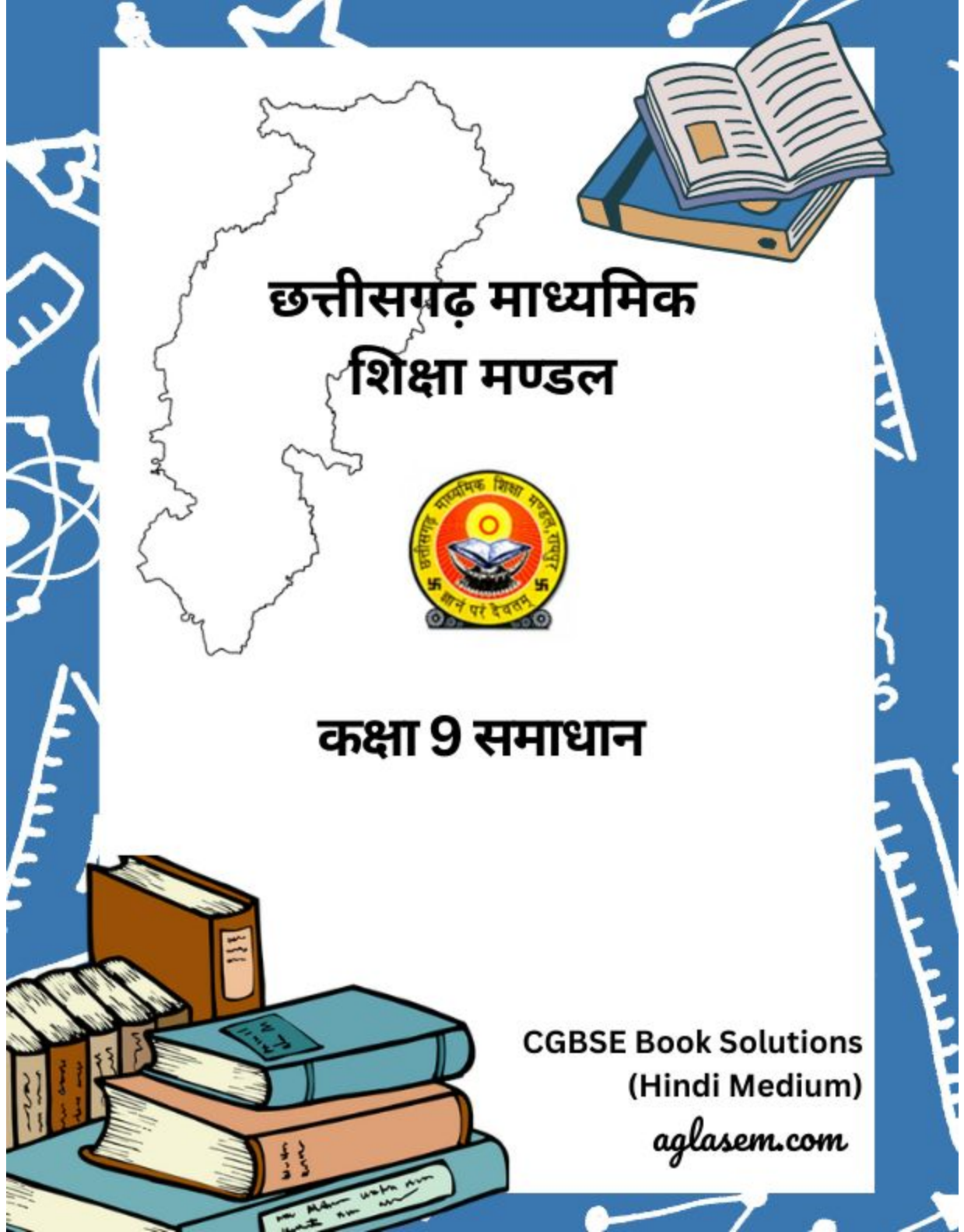

CG Board Class 9 Sanskrit Book Solutions

CGBSE Class 9 Sanskrit Solutions

Chapter - 11 भारतीवसन्तगीतिः

अभ्यासः

Page No. 51

Q.1. अधोलिखितानां प्रश्नानामुक्ताराणि संस्कृतभाषया लिखत -

(क) कविः वीणापाणिं किं कथयति ?

उत्तर :- कविः वीणापाणिं अयेवाणि नवीनां वीणाम् निनादय ।

Page No. 51

(ख) वसन्ते के लसन्ति ?

उत्तर :- वसन्ते सरसां रसालाः लसन्ति ।

Page No. 51

(ग) मधुमाधवीनां पंक्तिः कीदृशी अस्ति ?

उत्तर :- मधुमाधवीनां पंक्तिः नताम् अस्ति ।

Page No. 51

(घ) अलीनां ततिः कीदृशी अस्ति ?

उत्तर :- अलीनां ततिः स्वनन्तीय् अस्ति ।

Page No. 52

Q.2. 'क' स्तम्भे पदानि, 'ख' स्तम्भे तेषां पर्यायपदानि दत्तानि । तानि चित्वा पदानां समक्षे लिखत-

'क' स्तम्भः	'ख' स्तम्भः	'ग' उत्तराणि
(क) सरस्वती	(1) तीरे =	वाणी
(ख) आम्रम्	(2) अलीनाम् =	रसालः
(ग) पवनः	(3) समीरः =	समीरः
(घ) तटे	(4) वाणी =	तीरे
(ङ.) भ्रमराणाम्	(5) रसालः =	अलीनाम्

Page No. 52

Q.3. अधोलिखितानि पदानि प्रयुज्य संस्कृतभाषया वाक्यरचनां कुरुत -

(क) निनादय	अयेवाणी नवीनां वीणाम् निनादय ।
(ख) मन्दमन्दम्	पवनः मन्दमन्दम् बहति ।
(ग) मारुतः	मारुतः सर्वत्र अस्ति ।
(घ) सलिलम्	सरोवरे सलिलम् शोभते ।
(ङ.) सुमनः	सुमनः विकसति ।

Page No. 52

Q.4. प्रथमश्लोकस्य आशयं मातृभाषया लिखत -

उत्तर :- 1) हे माता सरस्वती नवीन वीणा को बजाओ ।

2. सुंदर नीतियों से परिपूर्ण गीत का गान करो।

3. इस बसंत ऋतु में मधुर फूलों से पीली हो गई आम के वृक्षों की माला सुशोभित हो रही है ।

4. इस बसंत ऋतु में कोयलों की आवाज बहुत ही सुंदर प्रतीत हो रही है ।

Page No. 52

Q.5. अधोलिखितपदानां विलोमपदानि लिखत -

(क) कठोरम्	- सरलम्
(ख) कटु	- मधु
(ग) शीघ्रम्	- विलाम्बितम्
(घ) प्राचीनम्	- अर्वाचीनम्
(ङ.) नीरसः	- सरसः

Page No. 52

Q.6. पाठेऽस्मिन् वीणायाः चर्चा अस्ति । अन्येषां पूचवाद्ययन्त्राणां चित्रं रचयित्वा तेषां नामानि लिखत।

उत्तर :- तबला	उध्वर्कः
हारमोनियम	स्वरन्धरा
ढोलक	प्रांगडम्
सीतार	विपंची
वीणा	वीणा
तानपूरा	तानपूरः